

Vážení a milí,

ačkoli jsem to zatím nikdy neudělal, rád bych tento semestr zadal téma vaší závěrečné zápočtové práce. Vždy jsem nechával téma práce na studentech, ale nyní jsem se rozhodl využít koronavirové pandemie (samozřejmě, pokud máte pádný důvod pro jiné téma – např. již na textu pracujete, tak mi určitě napište a vyřešíme to). Během akademického roku jsme probrali tři „rodiny“ normativních teorií: etiku ctností, deontologii Kantova typu a klasický utilitarismus. Na semináři jsme četli jak klasické texty, tak vybrané články od současných autorů. Měl jsem pocit, že nejzajímavější odezvy jsem dostal na článek O’Neillové, ve kterém rozebírala dva možné přístupy k humanitární pomoci, resp. řešení chudoby. Proto jsem se rozhodl, že vás poprosím o podobnou úvahu, ve které se normativní etické teorie aplikují nikoli na jednání jednotlivce, ale jednání státu, resp. vlády, tj. na jednání společenské nebo politické.

Řekněme, že se světem šíří pandemie nového, neznámého viru, na který neznáme protilék (takové sci-fi, jak to v příkladech učebnic etiky bývá, že ...). Nabízí se tři možnosti, jak reagovat. Prosím podrobte nejméně dvě možnosti rozboru z hlediska alespoň dvou normativních etických teorií, které jsme probrali.

(prosím berte všechny varianty jako modelové případy, které nemusí mít nic skutečného s realitou – jde mi o vaše úvahy se zapojením normativních etických teorií, nikoli o case-study z epidemiologie)

(A) promoření

Za účelem získání kolektivní identity vláda nesáhne k zásadním restriktivním opatřením, pouze doporučí dodržovat bezpečné vzdálenosti, školní docházka je dobrovolná, společenské a kulturní akce pokračují s omezeným počtem diváků. Očekává se poměrně vysoký počet mrtvých, zejména rizikových skupin, tj. seniorů a již dlouhodobě nemocných včetně dětí a mladých osob s respiračními problémy. Procento zemřelých se očekává okolo 0,3-0,5% obyvatelstva země.

(B) dlouhodobý „lockdown“

Vláda se rozhodne uspořít čas na dovybavení lékařských zařízení, případně k vyvinutí vakcíny. Nejméně na čtvrt roku omezí volný pohyb osob, uzavře obchody (až na výjimky), školy, sportoviště, veřejná prostranství, kulturní instituce apod. Lidé nemají vycházet kromě cest za lékařem a na nákup. Počet nakažených i mrtvých se drží na minimu (úmrť 0,005% populace). Dochází však k zhoršení kvality života, psychického stavu obyvatelstva (nehledě na ekonomické následky).

(C) chytrá karanténa

Vláda se rozhodne izolovat nejohroženější skupiny a pokud možno přesně lokalizovat výskyt virového onemocnění. Speciálně zřízený státní úřad sleduje pohyb osob přes mobilní telefony, GPS data a kreditní karty. Občanům chodí výstražné sms, pokud se dopouští rizikového chování. Nesdílení dat o své poloze je nově klasifikováno jako přestupek. Školní docházka je dobrovolná, společenské a kulturní akce pokračují s velmi omezeným počtem diváků/účastníků. Počet nakažených je poměrně malý, ale vyšší než v případě dlouhodobého „uzavření“ společnosti a nižší než v případě promoření.

Práce by měla mít cca 2000 slov, ale to rozhodně není určující kritérium – nicméně, prosím, tento limit příliš nepřekračujte. Je důležité naučit se psát i „na míru“, vybrat to podstatné a jasně formulovat argumenty.

Pokud se chcete nechat inspirovat, zde jsou odkazy na některé články, které se v přístupu podobají článku O’Neillové – minimálně je možné okoukat jejich metodu; tak jako tak to jsou dobré texty na přečtení.

Singer, Peter (1972). *Famine, affluence, and morality*. *Philosophy and Public Affairs* 1 (3):229-243.

Arthur, John. 2014. “Famine Relief and the Ideal Moral Code.” In *Ethics in practice: an anthology* ed. Hugh LaFollette, 563–70. Malden, MA: Wiley/Blackwell.

Hare, R. M. (1979). What is wrong with slavery. *Philosophy and Public Affairs* 8 (2):103-121. (k utilitarismu)

Harris, John (1975). The Survival Lottery. *Philosophy* 50 (191):81 - 87.

Thomson, Judith Jarvis (1976). Killing, Letting Die, and the Trolley Problem. *The Monist* 59 (2):204-217.

Williams, Bernard (2009). Conflicts of Liberty and Equality. In *In the Beginning Was the Deed: Realism and Moralism in Political Argument*. Princeton University Press. pp. 115-127. je i česky

Parfit, Derek (1984). *Reasons and Persons*. Clarendon Press; kapitoly 3 a 17.

Parfit, Derek (2012). Another Defence of the Priority View. *Utilitas* 24 (3):399-440. (pozor, strašně, ale strašně dlouhé a hutné)

Parfit, Derek (2016). Can We Avoid the Repugnant Conclusion? *Theoria* 82 (2):110-127.

Zdar a sílu,

Jakub Jirsa